

Apostolische reis naar Polen

Toespraak

bij de ontmoeting met de bevolking van Wadowice

Rynekplein, 27 mei 2006

In de voetsporen van Johannes Paulus II, getuige van het geloof

Beminde broeders en zusters!

Het ontroert mij om in de geboorteplaats te zijn van mijn grote voorganger, de dienaar van God Johannes Paulus II, in de stad van zijn jeugd en jongvolwassen leven. Het zou ondenkbaar geweest zijn om Wadowice over te slaan op deze pelgrimsreis door Polen, waar ik in zijn voetsporen volg. Ik wilde juist ook hierheen, naar Wadowice, naar de plaats waar zijn geloof is ontstaan en gegroeid, om samen met u allen te bidden dat hij spoedig tot de eer van de altaren mag worden verheven. Johann Wolfgang von Goethe, de grote Duitse dichter, zei: "Om een dichter te begrijpen moet je naar zijn geboorteland." Dat geldt ook als je het leven en werk van Johannes Paulus II wilt begrijpen: dan moet je naar zijn geboorteplaats. Hij heeft zelf gezegd dat hier in Wadowice "alles is begonnen: het leven, de school, de studie, het theater ... en het priesterschap".¹

Wanneer Johannes Paulus II vroege herinneringen ophaalde, verwees hij vaak naar een symbool: het doopvont dat hij in de kerk van Wadowice ook speciaal heeft geëerd. Tijdens zijn eerste pelgrimstocht naar Polen, in 1979, zei hij: "Uit dit doopvont heb ik op 20 juni 1920 de genade ontvangen om een zoon van God te worden, en het geloof in mijn Verlosser, en ben ik verwelkomd in de gemeenschap van de Kerk. Ik heb dit doopvont al plechtig gekust bij de Millenniumviering

van de 'doop' van Polen, toen ik aartsbisshop van Krakau was. Ik heb het opnieuw gekust ... op de vijftigste verjaardag van mijn eigen doop, toen ik kardinaal was, en nu kus ik dit doopvont voor de derde keer, als paus en opvolger van Petrus."² Deze woorden van Johannes Paulus II lijken de sleutel te bevatten die ons inzicht geeft in de consistentie van zijn geloof, zijn radicale christelijke leven en het verlangen naar heiligheid dat hij altijd heeft uitgedragen. We zien hier een

1. Johannes Paulus II, Wadowice (16 juni 1999), in: *L'Osservatore Romano dt.*, 37 (10 september 1999), 12.

2. Johannes Paulus II, Wadowice (7 juni 1979), in: *L'Osservatore Romano dt.*, 25 (22 juni 1979), 12.

diep besef van de goddelijke genade, de onvoorwaardelijke liefde van God voor de mens, die door het water van de doop en het uitstorten van de heilige Geest de catechumeen plaatst temidden van de menigte van zijn kinderen, die door het bloed van Christus zijn verlost. Maar ook komt het bewustzijn tot uitdrukking, dat de doop, die ons rechtvaardigt, een oproep is om zorg te dragen voor de uit het geloof voortkomende gerechtigheid. Een werkelijk christelijke manier van leven betekent trouw zijn aan de beloften van de heilige doop. Het motto van deze pelgrimstocht, 'Weest standvastig in het geloof', krijgt op deze plaats een concrete dimensie die kan worden verwoord in de aansporing: 'Weest standvastig in de eerbiediging van de doopbeloften'. Een getuige van dat geloof – waarvan deze plaats op zo'n bijzondere manier spreekt – is de dienaar Gods Johannes Paulus II.

Mijn grote voorganger sprak over de basiliek van Wadowice en zijn geboorteparochie, als een plek die heel belangrijk is geweest voor de ontwikkeling van zijn geestelijke leven en de roeping tot het priesterschap die geleidelijk in hem gestalte kreeg. Hij zei eens: "In deze kerk heb ik voor het eerst gebiecht en mijn eerste heilige communie ontvangen. Hier ben ik misdienaar geweest. Hier heb ik God gedankt voor het geschenk van het priesterambt en heb ik, als aartsbisschop van Krakau, mijn 25-jarig jubileum als priester gevierd. Alleen God, die alle genade schenkt, weet hoeveel goeds en hoeveel genade ik van deze kerk en deze parochiegemeenschap heb ontvangen. Hem, de ene en Drie-enige God, wil ik hier vandaag bij de deuren van deze kerk lofzeggen."³ De kerk is een teken van de gemeenschap van de gelovigen die verenigd zijn door de aanwezigheid van God in

hun midden. Deze gemeenschap is de Kerk die Johannes Paulus II zo liefhad. Zijn liefde voor de Kerk is geboren in de parochie van Wadowice. Daar heeft hij het sacramentele leven, de evangelisatie en de vorming van een volwassen geloof ervaren. Daarom heeft hij als priester, als bisschop en als paus de parochiegemeenschappen met zoveel zorg behandeld. Vanuit eenzelfde geest van zorgzaamheid heb ik bij hun *Ad Limina*-bezoek de Poolse bisschoppen gevraagd al het mogelijke te doen om te zorgen dat de Poolse parochie werkelijk een 'kerkelijke gemeenschap' en een 'kerkelijke familie' zou zijn.

Ik wil tot besluit nog een aspect van het geloof en de spiritualiteit van Johannes Paulus II noemen, dat met deze plaats verbonden is. Hij heeft zelf vaak aangehaald hoezeer de inwoners van Wadowice gehecht zijn aan het plaatselijke beeld van Onze Lieve Vrouw van de Eeuwige Hulp en hoe de leerlingen van het voormalige gymnasium gewoon waren daar dagelijks bij te bidden. Die herinnering brengt ons bij de bron van de overtuiging waaruit Johannes Paulus II putte – de overtuiging ten aanzien van de uitzonderlijke plaats die Maria in de heilsgeschiedenis en in de geschiedenis van de Kerk inneemt. Daaruit volgt ook zijn overtuiging over de uitzonderlijke plaats die de Moeder van God in zijn leven innam, een overtuiging die hijzelf vol devotie verwoordde in het motto '*totus tuus*'. Dat motto is hij tot op het laatste moment van zijn aardse pelgrimstocht trouw gebleven.

In de geest van die devotie wil ik bij dit beeld God danken voor het pontificaat van Johannes Paulus II, en net als hij vraag ik Onze Lieve Vrouw om te waken

3. Wadowice (16 juni 1999), in: *a.w.*, 12,2.

over de Kerk, waarvan God het heeft gewild dat die thans aan mijn hoede is toevertrouwd. Verder wil ik u allen, broeders en zusters, vragen om mij met hetzelfde gebed te begeleiden, waarmee u uw geweldige landgenoot terzijde stond. Vanuit het diepst van mijn hart zegen ik u die hier vandaag aanwezig bent en allen die naar Wadowice komen om er te putten uit de bron van de geest van het geloof van Johannes Paulus II.

Benedictus XVI

© Copyright 2006 – Libreria Editrice Vaticana / R.-K. Kerkgenootschap in Nederland

Vertaling: drs. P.C. de Die